

Rusland som sikkerhedspolitisk udfordring

Temanummer: Det moderne Rusland i krig

Rusland er her, der og allevegne i den offentlige bevidsthed i Vesten i disse år. De vestlige medier, herunder også de danske, er meget opmærksomme på dels Ruslands indre udvikling, dels dets udenrigspolitik. I et studie af danske lederartikler om Rusland i 2010'erne konkluderede jeg, at der er sket et paradigmeskifte i opfattelsen af Rusland i Danmark (Hansen, 2018: 171). Skiftet har bevirket, at Rusland i stigende grad ses som en udfordring eller sågar en trussel. Det har været en glidende udvikling, og den har været næret af begivenheder som f.eks. Ruslands invasion og annektering af Krim i 2014, landets aktive rolle i krigen i Østukraine siden 2014 og krigen i Syrien siden 2015, foruden også dets indblanding i det amerikanske præsidentvalg i 2016.

Den første af de to temaartikler tager os dog længere tilbage. Jonas Gejl Kaas præsenterer en analyse af Ruslands udenrigspolitik med udgangspunkt i ontologisk sikkerhed. Med afsæt i Kosovo 1999 og Ukraine 2014 argumenterer Jonas Gejl Kaas for, at den førte, offensive politik begge gange er blevet til efter en intern russisk debat om det russiske Selv: Hvilken type af stat er Rusland, og hvorledes agerer en sådan stat i overensstemmelse med denne identitet? Der er en konstant indre dialog i Rusland om karakteren af den russiske stat, og Jonas Gejl Kaas forklarer, at denne dialog naturligt drives af og kommer til udtryk gennem udenrigspolitikken. I forhold til diskussionen om Ruslands rolle i verden er det en væsentlig pointe i Jonas Gejl Kaas' artikel, at vi ofte overser den vanskelige indre debat i Rusland, som finder sted forud for definitionen af rollen. Artiklen præsenterer et søgende Rusland, hvis udenrigspolitik i høj grad skal forstås via netop denne søgen.

I den anden artikel ser jeg nærmere på informationsoperationer. I den russiske litteratur, politisk og forskningsmæssig, er der en stor fokus på "informationskrig". Jeg præsenterer en del af denne litteratur og placerer den i sammenhæng med det kognitive domæne. Artiklen diskuterer bl.a. karakteren og effekten af de russiske informationsoperationer, og den konkluderer dels, at der i den russiske debat er en kritik af den manglende effekt (Rusland påvirker ikke vestlige publikummer, som det ønskes), dels at informationsoperationer indeholder så stort et potentiale, at Rusland naturligvis vil udvikle og raffinere dette redskab til fremtidig brug.

I den tredje og sidste artikel præsenterer Bent Jensen en personlig beretning om sit liv med Sovjetunionen og Rusland. Bent Jensen vender i sit bidrag tilbage til den dominerende fortolkning af Rusland, som den f.eks. kommer til

**FLEMMING SPLIDSBOEL
HANSEN**

Seniorforsker, Ph.d.,
Dansk Institut for
Internationale Studier,
fsha@diis.dk

udtryk i danske lederartikler, og han perspektiverer Ruslands mål og rolle i verden. Han ser en fejlfortolkning af Rusland i vestlige politiske, journalistiske og akademiske kredse og endog en bevidst dramatisering af landets ressourcer og fjendtlige hensigter.

Litteratur

Hansen, Flemming Splidsboel (2018), "Danske billeder af Rusland i 2010'erne", *Nordisk Østforum*, 32: 153-73.